

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Дочо Николов Боджаков, щатен преподавател в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“, направление 8.4. Театрално и филмово изкуство върху научните трудове за участие в конкурс за заемане на академична длъжност професор по кинознание, киноизкуство и телевизия в Нов български университет, департамент „Кино, реклама и шоубизнес“, професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство, обявен от в Държавен вестник, бр. 38/24.04.2020 г. с кандидат доц. д. н. Петя Александрова
Александрова

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет

От представените от доцент д. н. Петя Александрова справки и документи е видно, че тя напълно покрива изискванията за професорска длъжност. Освен дисертационните и хабилитационни трудове за присъждане на съответните научни степени и звания, Петя Александрова има достатъчен брой публикувани книги, статии и доклади, има самостоятелни и поддържащи творчески изяви, впечатляващ обем цитирания и рецензии, ръководител е на редица научни проекти, носител е на различни творчески награди и е активен участник в академичния живот на НБУ.

II. Изследователска (творческа) дейност и резултати

Основният хабилитационен труд, с който се представя в настоящия конкурс доцент Петя Александрова, е монографията „Предимства и предизвикателства на късите форми“, с подзаглавие „Модели и практики на българското късометражно игрално кино“. Монографията е оригинална по замисъл и реализация и в нея могат да бъдат посочени редица важни приноси в текущия процес по изследване на българското игрално кино. Приносна е самата идея. У нас късометражните филми винаги са били подценявани като формат и изразна възможност. Причината е в трудното им разпространение сред зрителите. В миналото филмовите новели трябваше да се комплектуват в сборници, за да се запълни регламентираното от кинопоказа времетраене. В най-нови времена това положение се измени, след като, освен по кинорежата, стана възможно разпространението на кратките филмови форми в различни платформи от интернет. Така се стигна до истински бум на късометражни игрални филми. Като талантлив критик Петя

Александрова е усетила този повратен момент в развитието на киното и е реагирала на него с актуалното си научно изследване. Друг важен принос на този труд се крие в неговата фактологична и справочна част. Със завидно изследователско умение са каталогизирани всички български игрални късометражни филми. И не само това – тези филми са групирани и периодизирани по вид, контекст, многообразие, таргетна насоченост, начин на производство, начин на разпространение, медийно отразяване. Дори само по себе си това усилие заслужава адмирация. За Петя Александрова късометражните филмови формати са не само по-камерен начин за изява, но и възможна алтернатива на конвенционално игрално кино в България. Затова нейна основна цел е изследването на моделите и практиките, които тези формати налагат в родната ни филмова реалност – с произтичащите от това естетически резултати. Интересът ѝ е допълнително мотивиран от факта, че с късометражно игрално кино се занимават предимно млади хора – студенти, дебютанти, дори просветени любители. Именно в това обстоятелство доцент Александрова провижда естествена възможност за появата на ново и различно кино. И фокусира изследването си точно в тази насока. Така се очертава следващият съществен принос на монографията. Възможностите пред новото ни филмово поколение за създаване на нещо новаторско и радикално са налице, но реалните резултати са амбивалентни. Оказва се, че късометражното кино на младите не измества, а по-скоро повтаря модела на пълнометражното. Експериментът и авангардното мислене присъстват в отделни заглавия, но тези заглавия не доминират и не очертават ясен алтернативен процес. Вместо да са провокативни и необуздани в търсенията си, младите филмови творци в България се позиционират в една умереност – хем искат да бъдат различни, хем внимават различността им да не ги катапултира от властващия модел. Такава е тезата на Петя Александрова и трябва да кажа, че аз напълно я споделям. Тази теза е в унисон с народопсихологията на българина. За добро или лошо, ние винаги предпочитаме уюта на аристотелевата среда.

Ограничението за текстови обем на становището ми не ми позволява да се разпростра подробно върху приложените от Петя Александрова други авторски публикации в областта на киното. Това навярно ще направят колегите рецензенти. Лично аз съм уважаван от броя, тематичното богатство и аналитичните изводи на тези публикации. В тях доминира неравнодушието към проблемите на съвременното кино, отстояването на лична гледна точка при изследване на конфликтните зони, опити за прогнозиране на бъдещето на киното в един все по-динамично променящ се културен свят. Логично е

схващанията, които защитава доцент Александрова да бъдат често цитирани в произведения на други автори. Нейният авторският почерк е убедителен, стилът – лек и четивен. Както в монографията „Предимства и предизвикателства на късите форми“, така и в останалите теоретични публикации, прави впечатление прецизния научен апарат, с помощта на който изследваните от Петя Александрова филмови територии се подлагат на обстоен анализ, последван от интересни разсъждения и аргументирани научни изводи.

III. Учебна и преподавателска дейност

Приложените от доцент Александрова специализирани справки разкриват активността и обема на нейната учебна и преподавателска дейност. Напълно са покрити критериите и нормативите за аудиторна и извънаудиторна заетост. Впечатлява ръководството от българска страна на международен образователен проект Arts&Authority – нова форма на дистанционното общуване, в който се включват студенти и преподаватели от два различни университета. Петя Александрова е също така автор на курсове и програми за департаментите на НБУ, модератор в различни семинари, участник в уъркшопове, публични образователни дискусии, специализирани авторски курсове, както и лектории в други университети у нас и в чужбина. Преобладаващата част от проектите, в които има водеща роля, се разработват съвместно със студенти по начини, които им позволяват да реализират практически наученото в учебните аудитории. Доцент Александрова е ръководила и довела до успешна защита над 20 дипломанти и 2 докторанти. Нямам никакво съмнение, че тя се ползва с доверието на своите студентите – това личи от средната оценка на удовлетвореност, която те ѝ дават: 4.47 от максимално възможната 5.00.

IV. Административна и обществена дейност

Доцент д. н. Петя Александрова е поставена на сравнително високо административно ниво в НБУ. Тя е била член и Директор на програмен съвет и участник в програмния съвет, настоящ член на Факултетния съвет на ФБО и на Академичния съвет на НБУ. Работи активно и в Комисията по качеството към Настоятелството на НБУ. Освен всичко това Петя Александрова е разпознаваема фигура в културния живот на България. Член е на СБФД и СБЖ, на ФИПРЕССИ и редица други дружества и асоциации. Изявява се като дългогодишен селекционер на фестивалите „Златна роза“, Салон на изкуствата, Киномания, „Ранно пиле“ и „New Wave“. Активната ѝ дейност като оперативен

кинокритик и като изследовател на филмовите процеси у нас ѝ носят редица престижни награди.

V. Лични впечатления от кандидата

Положителното ми становище е допълнително мотивирано и от личните впечатления, които имам от кандидата. Познавам Петя Александрова още от студентските ѝ години. Следил съм творческото ѝ израстване от тогава до ден днешен. Различните ѝ творчески постижения и изградения през времето авторитет я характеризират като високо осъзната личност с безспорен професионализъм в областта на киното. За мене обаче най-ценни са чисто човешките ѝ качества – етичност, толерантност, широта на възгледите, способност да приема чуждата истина, стига тази истина да е аргументирано защитена.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Нямам принципни препоръки и бележки към кандидата. Затова, в **заключение**, още веднъж заявявам убеждението си, че доц. д. н. Петя Александрова притежава необходимите професионални качества и покрива изискуемите от Закона критерии за заемане на академична длъжност „професор“.

Ще гласувам с „ДА“.

Дата 17. 08. 2020

Подпис